

αὐτὴν τὴν ἐφημερίδα, εἶναι ὅμως εὐχάριστο τὸ δροσερὸν καὶ ζωντανὸ πνεῦμα ποῦ πνέει ἀπὸ κάθε φύλλο τῆς καὶ ποῦ ἀποδείκνυται, πῶς ἀπὸ τῆς νέας γενιᾶς τῆς Ἑλλάδος δὲ ἀείπει οὔτε ἡ δύναμις γιὰ νὰ γνωρίζῃ τὰ λάθη τῆς οὔτε ἡ τιμιότης καὶ ἡ ἐλπιόμηναι γιὰ νὰ τὰ ἐπικρίνῃ.

(Literarisches Centralblatt ἔρθ. 42. Σελ. 1413-1414)

Τὴν ἡμέρα ποῦ λήθαρε τὸ τεύχος τῆς Literarisches Centralblatt, τὴν ἴδια ἡμέρα ἡμεῖς ἐλάβαμε καὶ τὸ αὐτὸ γράμμα τοῦ καθ. τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Ν. Κατζίδακι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1903

Ἀξιότιμη κτρίε,

Δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω ὑμᾶς οὐδὲ τὴν ἐμετέραν ἐφημερίδα. ἔχω ὅμως τὴν ἀτυχίαν νὰ μανθάνω πῶς ἐπὶ τῶν ξένων κρύνονται τὰ ἡμέτερα, καὶ νὰ λυποῦμαι ὅταν βλέπω ὅτι ἐξ αὐτῶν ἡμῶν διαισθάνεται ἡ πατρις ἡμῶν. ἡ ὁποία οὐδὲν πιναίει. Θὰ σὰς παρακαλέσω λοιπὸν νὰ διέλθῃτε τὰ ἐν Centralblatt τῆς Λειψίας σελ. 1413-14 γεγραμμένα περὶ τῆς Ἑκκλησίας, τῆς πολιτείας, τῆς ἐφημεριδογραφίας, τῆς ἐπιστήμης κλπ. κλπ. ἡμῶν, καὶ ἂν κρινετέ ὅτι ταῦτα εἶναι ἀληθῆ καὶ ὅτι συμφέρει νὰ διαδίδωνται καὶ πιστεύωνται ἐπὶ πάντων τὰ ὑπερβολικὰ καὶ ἀνικρυβῆ καθόλου ταῦτα, τότε ἐξυκολουθήσατε νὰ παρέχετε ἀφορμὴν νὰ γράφονται τοιαῦτα περὶ Ἑλλάδος ἂν δὲ πεισθῇτε ὅτι τὰ λεγόμενα ἐκεῖ δὲν εἶναι οὔτω γενικῶς πιστωμένα ἀληθῆ. ὅτι δὲ οἱ λόγοι σας ἐγενικώθησαν καὶ οὕτως ἰδικήθη ἡ πατρις καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν, ὡς φαίνεται, ἀνθρώποι προθύμοι νὰ κάμνουν τὸ ἄχαρι τοῦτο ἔργον. τότε πρὸς Θεοῦ ἐνθυμεῖσθε γράφοντες, ὅτι δὲν ἀποστρέψατε μόνον πρὸς Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ξένους καὶ κοινοβούλους. Ὁ Θεὸς εἶπε πρὸς τὸν Αὐτ., ὅτι δύο μόνον ἂν εὐρίσκοντο δίκαιοι, δὲ θὰ ἐξηφάνιζε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα.

Δὲν ἔχει παρ' ἡμῶν ἡ Πολιτεία, ἡ Ἐπιστήμη, ἡ κοινωνία δύο ἀνθρώπους: Λοιπὸν διατὶ τὰ πάντα δὲν ἰσοπεδοῦνται: Εἶσθε καὶ σῆς Ἕλλην καὶ εἶμαι πεπεισμένος. ὅτι ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς Ἑλλάδος ἡ καρδιά σας πάλλει. ἀλλὰ σκεφθῆτε μήπως συντελῇτε εἰς τὴν σπείλωσιν αὐτῆς.

Συγγνώμην ὅτι ἀγνωστος ὑμῖν ἔγραψα. Αἰτία ὁ Ἑθνικὸς πόνος.

Ἡμέτερος
Γ. Ν. ΚΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

θεῖα γραμματισμένοι μπορεῖ νὰ τὰ καταλάβουν καὶ γιὰ τὰ νοήματά τους καὶ γιὰ τὴ γλώσσά τους. ἔτσι εἶναι ὁλόκληρα περιττά. Οἱ βαθεῖα γραμματισμένοι δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ ἀκούσουν ἀπὸ τὸν κήρυκα κείνα ποῦ λέει: τὰ ξέρουν περὶ καλὰ ἀπὸ κείνον. Οἱ ἀγράμματοι δὲν καταλαβαίνουν κουκουτσί ἀπὸ κείνα ποῦ ἀκούει. ἔτσι πᾶσι τοῦ κόσμου τόση φωνὴ καὶ τότος βήχας καὶ τότος ξεπλάτισμα.

ἔχουμε τὴν καλλιτέραν θρησκεία χωρὶς νὰ τὴ ξέρουμε. Πρέπει νὰ τὴ μάθουμε καὶ νὰ τὴ μάθουμε καθὼς χρειάζεται. Τότε θάμας τῆς προκοπῆς καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς κοινωνία καὶ ὡς ἔθνος. Ποτὲ ἕνας ἄνθρωπος θὰ θῆνε καλὸ ἄτομο ὅταν δὲν ξέρῃ νὰ σέβεται τὸν ἑαυτὸν του παρὰ κυλιέται σὲ κάθε λογῆς παραλυσίᾳ μετὰ τὴν περὶ μεγάλη ἀδιαντροπία.

Ποτὲ μετὰ κοινωνία δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖται ἡ τὰ σύγκλητά της, ἂν ἴσως καὶ δὲν βασιλεύει ἀνάμεσά της ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀλήθεια.

Ποτὲ ἕνα ἔθνος δὲν θὰ προκόψῃ ἂν ἴσως τὰ παιδιά του δὲν ξέρουν, ὅτι ὁ κῆρυξ εἶναι πρὸς νὰ θυτίζῃ τὸν ἑαυτὸν του γιὰ τὴν Πατρίδα, γιὰ τὸ ἔθνος, ὅταν τὸ καλεῖ ἡ περιστάσις.

Ποτὲ ἄλλος ὅμως μπορεῖ νὰ μᾶς τὰ μάθῃ αὐτὰ τὰ μεγάλα καὶ παρὰ ἡ θρησκεία: Μπορεῖ νὰ μᾶς πῇ κα-

θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ τώρα ὁ κ. Καθηγητὴς νὰ τοῦ ποῦμε καὶ μετὰ δυὶ λέξεις, ὅχι γιὰ νὰπολογηθῶμε ἀπὸ κατηγορούμενοι δὲν εἴμαστε, ἀλλὰ γιὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσουμε τὸ ἄρθρον τοῦ ἐγκρίτου Γερμανικοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον ἠθέλησε νὰ μὴν ἐννοήσῃ, καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ «Νουμά» τοῦ ὁποῖου διὰ Γερμανίας ἔμαθε τὴν ὑπαρξί, ὅπως τὸ ὁμολογεῖ καὶ ὁ ἴδιος στὴν ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς του.

Λοιπὸν τὸ ἄρθρον ποῦ τόσο ἐπείραξε τὰ νεῦρα τοῦ κ. Κατζίδακι—ὅχι, ἐλπίζομεν, ὡς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' ὡς τοῦ κυριωτέρου μοχλοῦ τῆς ἐπαγίας τῶν «Πατρίων»—ἤμπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ κολακευτικὸ καὶ πολὺ ὑπερβολικὸ γιὰ τὸν «Νουμά» καὶ γιὰ τὴν ἐργασία του, ὅχι ὅμως καὶ ὀδυστικὸ γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἐδιαβάζατε καὶ τὸ εἶδατε. Καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγον τὸ ἐδημοσιεύσαμε καὶ μετὰ. Γιὰ νὰ ἴδῃτε ἀπὸ τὴν μιὰ μερίτῃ πῶς ἐκείνος ποῦ ἔγραψε δὲν εἶναι καθόλου μισέλληνας, ὅπως θελεῖ νὰ τὸν νομίζῃ ὁ κ. καθηγητὴς καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μερίτῃ πῶς ὁ «Νουμά» δὲν εἶναι προδότης, ἕως τοῦ ἐθνικοῦ ἀναθέματος, ὅπως μετὰ πολλὴν εὐγένειαν καὶ μετὰ πολλὴν ἡρότητα τὸν καταγγέλλει μετὰ τὸ πατριωτικὸ του γράμμα.

Ὁ ἀρθρογράφος τῆς Centralblatt δὲν βρίζει τὴν Ἑλλάδα. Τὸναντίον τὴν ἀγαπᾷ καὶ λυπεῖται γιὰ τὰ χάλια της, καὶ τὰναφέρει μετὰ κάποιο πόνο φιλελληνικῶτα. Εἰσέπατε ὑπάρχει καὶ ἕνα ἄλλο εἶδος φιλελληνισμοῦ, ποῦ δὲν τὸν συνηθίσαμε ἀκόμη γι' αὐτὸ καὶ μᾶς ξυνοραίνεται. ἔχουμε συνηθίσει μετὰ τὸν φιλελληνισμὸν τῶν παλαιῶν λόγων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν παραδόσεων. Ἐπὶ μὲν μοναχὰ νὰ μᾶς ἱαμίζουν, νὰ μᾶς λιθωνίζουν, νὰ σκεπάζουν τὴν πηλὴν μας, νὰ παραβλέπουν τὴν ἀνομιαν μας καὶ τὴν κακομοιρίαν μας.

Αὐτὸς ὁ φιλελληνισμὸς μᾶς ἀρέσει καὶ αὐτὸς ὁ πατριωτισμός. Μ' αὐτοὺς οἱ δύο εἶναι καὶ οἱ μεγάλοι ἐχθροὶ μας καὶ αὐτοὶ μᾶς ἔφεραν ἔδω ποῦ μᾶς ἔφεραν. Ὅποιος εἶναι στραβός, μοναχὰ δὲν τὸ βλέπει. Μὲ ἡ ἀγάπη ἡ ἀληθινὴ μετὰ τὸν θαυμασμό δὲ δεικνύεται. Ὁ φίλος ποῦ σὲ πονάει καὶ ποῦ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν προκοπὴ σου, στὰ λάβια σου θὰ προσέξῃ καὶ αὐτὰ θὰ φροντίσῃ νὰ σοῦ δείξῃ γιὰ νὰ σὲ διορθώσῃ.

Φίλους τέτοιους ὡς τὰ τώρα δὲν ἔχουμε. Ἀπὸ τώρα ἀρχίζουμε καὶ ἀποχτυῖμε. Κέρδος μας καὶ αὐτό. Νὰ χαροῦμε λοιπὸν, καὶ ὅχι νὰ κύνουμε πρὸς ὑμῶν καὶ νὰ τοὺς λέμε καὶ κακοβούλους.

νέναι: ἡ φιλοσοφική, ἡ θρησκεία. Γιατί ὅμως νὰ γυρεύουμε ἀπ' τὴν φιλοσοφίαν ποῦ δὲν εἶναι γιὰ τὰ δόντια μας νὰ μάθουμε πράγματα, ὅπου ἡ θρησκεία μᾶς τὰ δίνει ἑτοιμα γιὰ τὰ ἐξοντισμένα μας στόματα; Θὰ πῇτε γιὰτὶ ἡ φιλοσοφία μᾶς μαθαίνει τὸ γιατί; Κι' ἀνμᾶς τὸ μαθαίνει, τί με τοῦτο: Μᾶς κίνει περὶ ἡθικούς;

Πῆρα καὶ ἐγὼ τὸν κατήφορο.

Ἡ φιλαρία, καθὼς βλέπετε, εἶναι τῶν κηρύκων ἡ πατροπαράδοτη ἡρώστια.

Δὲν μπορεῖ κανένας κήρυκας νὰ πῇ ὅτι πρέπει μετὰ λίγα λόγια Νὰ με συμπαθεῖτε. Αὐτὸ εἶναι ποῦ θέλω νὰ πῶ. Συναδῶστε τῇ θρησκείᾳ τοῦ ἔθους. Ἐλπίστε τὸ ἀπὸ τοὺς ταρτούρους ποῦ τὸ πνίγουν καὶ δῶστε του κήρυγμα ζωντανὸ μετὰ ἡθικὰς ἰδέας τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ μετὰ γλώσσα ποῦ νὰ τὴν καταλάβῃ ὁ νοῦς του καὶ περὶ πολὺ ἡ καρδιά του.

Σὰς χαίρετ' ὅλους αὐτοὺς μέσα ποῦ πασχίζετε ν' ἀνοίξετε τὰ μάτια τῆς κακομοιρασμένης τῆς Ρωμιοσύνης καὶ ὁ Θεὸς νὰ σῶς ἔχῃ πάντα γερούς νὰ κινεῖτε τὸ καλόν.

Σήμερος 25 τοῦ Σταυριότη.

Ὁ ΚΗΡΥΚΑΣ

τῆς Σαββάτου ἐφημερίδας τὸ «Φῶς»

Στὸν «Νουμά» ὁ κ. καθηγητὴς δὲν ἐπρόσεξε δὲν τὸν ἔξευρε καθόλου, τὸν ἔμαθε ἀπὸ τὸ Γερμανικὸ περιοδικόν. Τὴν εὐγνωμοσύνην μας τοῦ ἐκφράζουμε ποῦ μᾶς ἐγνώρισε μ' ἕνα σοφὸ καθηγητὴ μας. Ἀλλ' ὡς, ἂν δὲν ἔγραφε αὐτὰ ποῦ ἔγραψε, ὁ κ. Κατζίδακις δὲν θὰ ἐγνωρίζετο μετὰ τὴν ἡμετέραν ἐφημερίδα. Ὁ κ. Κατζίδακις κάθεται ἔδω. ἔδω βγαίνει καὶ ὁ «Νουμάς». Καὶ ἡ Centralblatt βγαίνει στὴ Λειψία. Φαντασθῆτε! Νὰ τὸν ξέρουν τὸν «Νουμά» στὴν Λειψία, καὶ νὰ μὴν τὸν ξέρουν στὴν Ἀθήνα!

Μ' αὐτὸ ἴσα ἴσα ἦρθε νὰ χτυπήσῃ πρῶτα πρῶτα καὶ ὁ «Νουμάς». Τὴν ξυνολατρεῖα μας. Τὴ ρίζα κάθε κακοῦ καὶ κάθε συμφορᾶς μας. Περιμένουμε νὰ μᾶς τὸ δείξουν οἱ ξένοι τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν καὶ γιὰ νὰ τὸ δοῦμε καὶ μετὰ. Περιμένουμε νὰ μᾶς τὸ ποῦν οἱ ξένοι γιὰ νὰ τὸ ποῦμε καὶ μετὰ. Κ' ἔτσι γίνεται. Μετὰ ξένα μάτια βλέπουμε, μετὰ ξένα γλῶσσαι μιλάμε, μετὰ ξένα κρίσι κρινουμε. Καὶ καμαρώνουμε γι' αὐτὸ. Ὅχι μοναχὰ σὰν εἴμαστε σαλιαρογαλλίζοντες δανδῆδες τῆς Κηφισσοῦ καὶ τοῦ «Ἀκταίου» ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμα εἴμαστε καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ φανταζόμεστε πῶς ἀμυνόμεθα περὶ Πατρὸς.

Αὐτὸ φωνάζει ὁ «Νουμάς» ἀπὸ τὸ πρῶτο φύλλο του. Ἄν τὸν πᾶνε προδότη, τόσο τὸ καλλίτερον. ἔχουν πᾶς τῶσους καὶ τῶσους ἄλλους πατριώτες, ποῦ τρέμει μετὰ τὸν κατατάξουν καὶ αὐτὸν στὴν φωτεινὴ καὶ πᾶνσεπτα χερσὶν τους. Ἄν πατριώτης εἶναι ἐκείνος ποῦ πιστεύει καὶ δὲν διστάζει νὰ τὸ μολογήσῃ πῶς ἔχουμε κληροῦ—ὁ Σέβ. Μητροπολίτης ζητᾷ νὰ ἰδρῶσιν ἱερὰτα. σκληρὰ γιὰ νὰ μορφώσῃ κληρικούς—πῶς ἔχουμε παιδεία—κάθε μέρα οἱ ἐφημερίδες, καὶ οἱ ἴδιοι λόγοι καλοὶ καθηγηταί, φωνάζουν πῶς τὸ Πανεπιστήμιον ἐγείμει ἀπὸ τοὺς ξυλοσχίστες ποῦ τοὺς ἀνεβάζει στίς ἔδρας ἡ πολιτικὴ συναλλαγὴ—πῶς ἔχουμε πολιτικὴ—ὁ κ. Δηλιγιάννης ἐπιμένει στὴν διακλυσί καὶ πᾶσι νὰ βουλιάζῃ τὸ ἔθνος—πῶς ἔχουμε ἐφημεριδογραφία, πῶς ἔχουμε τὴν τύφλιν στὰ μάτια μας—ἂν πατριώτης εἶναι ἐκείνος ποῦ τὰ πιστεύει καὶ τὰ φωνάζῃ ὅλ' αὐτὰ, τότε μετὰ θὰ ζητήσουμε μετὰ θέσι σιμὰ στοὺς προδότες, ἀφοῦ αὐτοὶ εὐτυχῶς εἶναι λίγοι γιὰ τὸ παρὸν καὶ τοὺς περισσεύουν θέσεις καὶ γι' ἄλλους, ἐνῶ οἱ πρῶτοι ἐγένιναν τόσους πολλοὶ ποῦ δὲν τοὺς χωρεῖ περὶ ἡ στενόχωρη Ἑλλάδα.

Ὁ Θεὸς ἐζήτησε δύο δικαίους γιὰ νὰ μὴ καταστρέψῃ τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα. Δυστυχῶς ἡ Ἑλλάδα οὔτε ἕνα δὲν ἀπέχτησε, γιὰτὶ ἂν ἀποχτούσε αὐτὸν τὸν ἘΝΑΝ, τὸν ὁποῖον ὅλοι οὐνεροπολοῦμε, δὲν θὰ ἔχε τὰ χάλια ποῦχε σήμερον καὶ δὲν θὰ βγαίνει ὁ κ. Κατζίδακις νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ:

ΤΟΥ ΛΟΓΚΙΑΝΟΥ

ΤΙΜΩΝΑΣ Ο ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ

μεταφρασμένος ἀπὸ τὸν ΠΑ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

καὶ πουλιέται 1 δραχμὴ

στὸ γραφεῖο μας καὶ στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἑστίας - Μπέκ—Ἐλευθερουδάκη.